

KAMBAG'LLIKNI QISQARTIRISHDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH

Zakirova Gulnora Mirzalievna

Namangan muhandislik texnologiya

instituti “Iqtisodiyot” kafedrası

katta o‘qituvchisi

E-mail: Gulnorazakirova1968@mail.ru

Аннотация. Ushbu maqolada mamlakatda kambag'allikni qisqartirishda ayollar tadbirkorlikni rivojlantirish va ularga berilayotgan yordamlar tog'risida

Калит so'lar: kambag'allik, gender tenglik, mehnat, ijtimoiy himoya, tadbirkorlik qobiliyati.

Аннотация. В данной статье речь идет о развитии женского предпринимательства и оказываемой им поддержке в сокращении бедности в стране.

Ключевые слова: бедность, гендерное равенство, труд, социальная защита, предпринимательство.

Abstract. This article is about the development of women's entrepreneurship and the support given to them in reducing poverty in the country

Key words: poverty, gender equality, labor, social protection, entrepreneurship

Bugungi kun iqtisodiyotining eng og'riqli javhalaridan bo'lmish “kambag'allik” iqtisodchilar hamda hukumatning hal qilishi kerak bo'lgan eng dolzarb masalasiga aylanib ulgurgan. Uni qisqartirish masalasi esa allaqachon, tegishli shaxslarning kun tartibidagi muhim masalalar sirasidan. Kambag'allikni yo'qotish bo'yicha turli xil masalalar ko'rib chiqilib, ijrosi ham ta'minlanmoqda.

Davlatimiz rahbari tashabbusi bilan “ayollar tadbirkorligini rivojlantirish” va “gender tenglik” tushunchalari ilgari surilmoqda.

Davlatimiz rahbari o'zining “ko'p o'lchovli kambag'allik bo'yicha global muloqot” xalqaro konferensiyasida ayollar tadbirkorligiga alohida to'xtalib o'tganliklari bejiz emas. Ayollarning ommaviy haq to'lanadigan mehnat sohasida faolligi oshishi tendentsiyasi kuzatilmoqda. Ayollar tobora ko'proq pul topishning turli yo'llarini qidirmoqdalar, mehnat bozorini o'z tavakkalchiligi bilan o'rganmoqdalar, ish topishning turli usullarini sinab ko'rishmoqda, o'zlarining mehnat imkoniyatlarini qo'llashning yangi yo'nalishlarini ochishmoqda va

zamonaviy mehnat shakllarini o'rganishmoqda. Ijtimoiy ishlab chiqarishdagi mehnat zamonaviy ayollarning hayot strategiyasida muhim o'rin egallaydi, bu nafaqat oilani moddiy ta'minlash vositasi, balki ayollarning shaxsiy rivojlanishi uchun rag'batlantiruvchi vositaga ham aylanadi. Nafaqat shaharlarda, balki qishloq joylarda yashovchi turli ijtimoiy-kasbiy guruhlariga mansub ayollar orasida mehnat harakatchanligi ortib bormoqda. Ayollar o'z kasbini, mutaxassisligini, ish joyini tanlash imkoniyatidan tobora ko'proq foydalanmoqda. Yangi mehnat bo'linmalarida ayollarning asosiy qismi sobiq qishloq uy bekalari bo'lib, ular asosan ixtisoslikka ega emas yoki hunarmandchilikka o'qitilmagan. Bu butun yangi ayollar mehnat armiyasi asosan maishiy xizmat ko'rsatish, kichik ko'cha savdosi, umumiy ovqatlanish sohasida og'ir, malakasiz, kam haq to'lanadigan mehnat bilan shug'ullanadi, ish beruvchiga va raqobatga doimiy qaramlikda bo'ladi.

Hozirgi bosqichda yurtimizda mehnat bozori sezilarli o'zgarishlarni boshdan kechirmoqda. Ayollar "asosiy" mehnat bozoridan faol ravishda siqib chiqarilmoqda. Raqobatning kuchayishi ayollarni obro'siz va kam haq to'lanadigan joylarni egallashga majbur qiladi. Umuman olganda, bu o'zgarishlar mehnatkash ayollarning aksariyati ahvolining yomonlashishiga olib keldi. Shu bilan birga, mehnat bozorida ayollarning mavqeini mustahkamlashga yordam beradigan ijobiy o'zgarishlar kuzatilmoqda. Agar, bir tomondan, mehnat bozoridagi raqobat, shu bilan birga, mehnatga talabning pastligi bilan bog'liq bo'lsa, uzoq muddat davomida ayollarning ahvolini yomonlashtiradigan omilga aylansa, ikkinchi tomondan, u ham rivojlanishga yordam beradi. ayollarning mehnat salohiyati.

Sivilizatsiyalashgan mehnat bozorining rivojlanishi ta'lim salohiyatiga va boshqa kasbiy afzalliklarga ega bo'lgan ayollar uchun imkoniyatlarning kengayishiga olib keladi. Shunday ekan yurtimizda qanday islohotlar amalga oshirilayotganligiga bir nazar tashlaymiz.

Hududlarda tadbirkorlik faoliyati yuritayotgan ayollarga turli xil tushuntirishlar olib borilmoqda. Bundan tashqari hukumatimiz 2 million 300 mingdan ziyod muxtoj oilalardagi xotin qizlar kafolatlangan ijtimoiy himoya hamda o'z tadbirkorligini yo'lga qo'yish uchun ma'lum darajada mablag' ajratilmoqda. 2024-2025- yillarda fuqarolar o'zini o'zi band qilishi kichik va katta tadbirkorlik faoliyatini yo'lga qo'yishi uchun davlatboshimiz 10 trillion dollar ajratdi. Shuningdek kambag'al oilalardagi xotin qizlar uchun 30 million so'mgacha tadbirkorlik uchun uskuna va tadbirkorlik ehtiyojlarini qondiruvchi iqtisodiy resurslar ta'minlab berildi. "Ayollar daftari" ha kiritilgan tadbirkorlik bilan shug'ullanmoqchi bo'lgan 69877 nafar ayollarning 28 foiziga ya'ni 19643 nafariga Xalq banki tomonidan 372,8 milliard so'm miqdorida imtiyozli kreditlar ajratildi.

Qishloq hududlarida vaqtinchalik ishsiz ayollar hamda ta'lim muassasasini bitirgan ayol va qizlar uchun tadbirkorlikka yo'naltirish hamda ularning ilmiy

savodxonligini oshirishi uchun onlayn “Biznes kliniklar” tashkil qilingan. Shu orqali kambag‘allik qisqartirish yo‘lida ancha o‘shir suratlari ko‘zga tashlangan.va bugungi kunda bu turdagi yordamlar to‘rt barobarga ortgan.

Statistik ma‘lumotlarga qaraganda 2020-yilda 23%ni tashkil etgan kambag‘allik 2023-yilga kelib 11%ga tushgan. 2025-yil yakuni bilan kambag‘allikni 6 foizgacha qisqartirish maqsad qilindi. Bu ko‘rsatkichga erishishimizdagi yana bir sabab bu” gender tenglik” masalasidir. Prezidentimizning “ bir narsani tan olishimiz kerakki, ayollar xalqning dardini boshqalarga ko‘ra chuqur his qiladi. Mehnatkash va oqila ayollarimiz qanchalik ko‘p saylansa, bunda davlatimiz ham, jamiyatimiz ham faqat naf ko‘radi” degan so‘zlarini parcha qilib keltirsak, ayollar kambag‘allikni qisqartirish borasida katta ahamiyatga ega tadbirkorlik faoliyatini amalga oshirishlari mumkin. Bizning fikrimizga ko‘ra, tadbirkor businesslerylarimizni yanada ruhlantirish uchun barcha hududlarda shu sohaning mutaxaslari tomonidan ayollar uchun bepul trening tashkil etilishi kerak. Bundan tashqari tadbirkor ayollar uchun iqtisodiy davra tashkil qilib ularning yutuqlarini ko‘rib chiqish va tahlil qilish lozim. Ishning boshida turgan ayollarga davlat tomonidan yordam ko‘rsatilishi lozim.

Bilamizki, hukumat boshchiligida mamlakatimizdagi ayollar o‘rtasidagi ishsizlik darajasini 2 marta kamaytirish hamda 700 mingdan ziyod ayollarni ish bilan taminlash, davlat hisobidan kasb hunarga o‘qitish reja qilinmoqda. Zero yurtboshimiz aytganidek, kambag‘allikni nafaqa tarqatish yoki pul berish bilan hal qilib bo‘lmaydi. Buning uchun ularni o‘qitish , ta‘lim berish zarur. Ayollar davlatchiligimizning asosiy negizlaridan biridir. Kambag‘allikni qisqartirishda ayollarning tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish eng sarmoyali va oqilona yo‘l ekanini anglashimiz kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1.2022-yil 28-yanvardagi PF-60-sonli O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “2022-2026-yillarga mo‘ljallangan yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida” gi farmoni

2.Kambag‘allikni qisqartirish va bandlik vazirligining” 2024–2030-yillarga mo‘ljallangan kambag‘allikni qisqartirish bo‘yicha strategiya”si.

3.Fayzullayev N.Ph.d (iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori), Urganch davlat Universiteti “Ijtimoiy-iqtisodiy fanlar” fakulteti “Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrasida mudiri Mayliyeva S.Urganch Ranch texnologiya universiteti “Iqtisodiyot va mashinosozlik” fakulteti “Iqtisodiyot” kafedrasida o‘qituvchisi “Kambag‘allikni qisqartirish maqsadida aholi daromadlarini oshirishda olib

borilayotgan siyosatlar” Journal of Advanced Research and Stability Volume: 03 Issue: 12 | Dec-2023

4. Andrea Richards Skott “O‘shisha yo‘naltirilgan tadbirkor ayollar tajribasini tushunish:” 2018

5. Yusubjanovich, I. A. (2024). O‘ZBEKISTONDA YASHIL ENERGETIKANI RIVOJLANTIRILISHINING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI. *Science and innovation*, 3(Special Issue 24), 126-129.

6. Yusubjanovich, I. A. (2023). THE ROLE OF INVESTMENT ACTIVITY IN ENSURING ECONOMIC GROWTH. *INTERNATIONAL JOURNAL OF RESEARCH IN COMMERCE, IT, ENGINEERING AND SOCIAL SCIENCES* ISSN: 2349-7793 *Impact Factor: 6.876*, 17(11), 22-29.

7. Yusubjanovich, I. A., & Yuldashevna, A. S. (2019). IN TRAINING SPECIALISTS INTEGRAL EDUCATIONAL TECHNOLOGY. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences* Vol, 7(12).

8. Usmanovich, I. I., Ravshan, A., & Mirzaliyevna, Z. G. (2021). Organizational and economic mechanism of business management based on an integrated active system that ensures the interests of the industry. *NVEO-NATURAL VOLATILES & ESSENTIAL OILS Journal* | NVEO, 10703-10713.

9. Muhamadovich, S. H. (2023). The Importance of a Cluster Approach in the Sustainable Development of Entrepreneurial Favoritism. *Central Asian Journal of Innovations on Tourism Management and Finance*, 4(10), 17-22.

10. Shahobov, K. (2023, June). Theoretical basis of the cluster approach in ensuring the socio-economic development of society. In *American Institute of Physics Conference Series* (Vol. 2789, No. 1, p. 040059).

11. Shaxobov, X. (2024). Tadbirkorlik subyektlari yer-suv resurslaridan foydalanishining hududiy xususiyatlari.